

Fixa mångfalden i vårbruket

Sånglärka. Foto. Johan Wallander, Jordbruksverket.

Nu i vårbrukstider finns det en del enkla saker man kan göra för att gynna mångfalden på gården. De är ganska lätta att göra och tar inte särskilt lång tid. I gengäld får du glädje av att se dina grödor besökas av pollinatörer och du kan få höra flera fåglar.

Hanna Johansson
Växtodlingsrådgivare
0521-72 55 28

Gör lärkrutor

Sånglärkorna är välkomna gäster på våren. De flesta av oss hinner se ganska många, men lärkorna blir färre och har svårare att överleva i våra jordbruksbygder. Lärkorna gömmer gärna sina bon i gräs eller gröda. En kraftig gröda är inte ett hinder för boet, men lärkan själv har svårt att nå boet om grödan är tät och fin. De har helt enkelt inte tillräckligt stor start- och landningsbana. En kal fläck i grödan ger lärkan möjligheten att lyfta och landa och sedan kan hon gå in till boet. En enkel och mycket billig åtgärd för att hjälpa lärkorna blir därför att göra en lärkruta, det vill säga en mista när man sår eller att harva upp en liten fläck i höstsåden. Den kala fläcken behöver bara vara några kvadratmeter stor. Det går bra att både gödsla och spruta över lärkrutan.

Markera fågelbon

Tofsvipor kommer också tidigt på våren. Viporna föredrar öppna marker för sina bon. Dessa marker blir färre när fälten antingen sås eller hålls med gräsbevuxen träda. Viporna lägger då sina karaktäristiska bon med fyra ägg på tiltorna under tidig vår och får ofta boet förstört i samband med vårbruket. Det är inte alltid man hinner se fågelbona på marken, men om man lyckas hitta dem är det inte fel att sätta en pinne vid platsen så man skonar boet vid nästa harvdrag eller sådrag. Sätt pinnen ett par meter på sidan om boet. Markeringspinnen kan tyvärr också fungera som blickfång som avslöjar boet för kråkfåglar, trutar och andra som gärna kallas på äggen, men genom att åtminstone undvika att köra sönder boet har man ändå gett viporna större möjligheter att lyckas med häckningen.

Osprutade rutor och remsor

Osprutade remsor längs åkerkanten finns med som obligatoriskt i stödet miljöskyddsåtgärder, men kan gärna användas frivilligt. De osprutade remsorna tjänar som skafferier för fågelungar som behöver frön av ogräs eller insekter som trivs i den osprutade remsan. De här remsorna kan man gärna lägga på olika platser olika år för att inte få en uppförökning av ogräs. Bäst fungerar de om de läggs mot skog, betesmarker eller annan mark än jordbruksmark.

Lär dig mera om fåglarna

Om du har en smart telefon kan du ladda ner appen LärKvitter. I appen kan du läsa om olika fåglar i jordbrukslandskapet, var de trivs, hotbilder mot arterna och vad man kan göra för att gynna de olika arterna. Man kan också höra fåglarnas sång i appen, så nu kan du med bara lätet ta reda vilka bevingade kompisar du har runt dig när du inspekterar grödorna. LärKvitter finns också på jordbruksverkets hemsida för dig som hellre sitter ner i lugn och ro vid datorn när du vill veta mer om dina följeslagare i fält.

Om du har lite tid över – bli byggmästare på en timme

Pollinatörernas betydelse för skördarnas storlek och kvalitet är tydlig. Vi behöver alla flitiga bin och deras släktingar vi kan få. För att gynna de vilda pollinatörerna kan man hjälpa dem med mat och husrum. En del vilda biarter, så kallade solitärbin, lägger sina larver i djupa smala håligheter. I våra städade gårdsmiljöer och skogsbyrån kan det vara dåligt med sådana boplatser. Bygg en bi-holk, eller ett bi-batteri på några minuter! Ta en kapad träbit eller trästam och borra hål som är 8–13 mm i diameter. Ju djupare hålen blir desto flera honor kommer att bildas. Borra därför gärna 20 cm eller djupare. Gör flera hål intill varandra och sätt upp biholken mot ost eller syd på en plats där det inte regnar in i den. Larvernas bogångar

Bibatteri 1 av bambupinnar – enkelt och snabbt att fixa. Foto: Jenny Henriksson, HS Rådgivning Agri.

Bibatteri 2. Bakom de igenmurade öppningarna finns nya pollinatörer som snart arbetar för ökad skörd och mångfald. Foto: Thorsten Rahbek Pedersen, Jordbruksverket.

skall monteras horisontellt. Ett annat sätt att ordna en biholk på är att kapa ganska grova bambupinnar i 20-30 cm långa bitar och bunta samman dessa till exempel med buntband. Det är viktigt att bambubitarna får en botten, det vill säga att man kapar bakom en nod, eller vägg.

När solitärerna lägger sina larver ger de dem en matsäck av pollen. Växter som har högkvalitativt pollen är till exempel blålupin, päron och troligen även äpple, plommon och körsbär, vitklöver och troligen även andra klöverarter samt raps och sälj. Tidigt på våren finns hassel och sippor.

Det är därför bra om de finns i närheten av biholkarna och dina fält. Om de inte gör det i år går det ju att planera för förbättringar till nästa år.

Lycka till med etableringen av gröda, pollinatörer och fåglar!

Går Du i byggtankar?

Vänd Dig med förtroende till

Allt i Bygge AB
Bergman-Fredriksson

Ring Kennet Bergman, 0502-120 44
om allt från projektering till färdig byggnation.

Vi tar din idé till nyckelfärdig lösning!

Varför sälja havren till underpris?

När du kan värma dina lokaler med denna svensktillverkade Sonnys Multistoker. För eldning av spannmål, flis, pellets, sågspån mm. Finns i storlekar 24kW-450kW.

Sonnys
Maskiner AB

Industrigatan 3

Grästorps

0514-10505

www.sonnys.se

Skogsplantor

Vi kan erbjuda dig förstklassiga plantor från vår plantskola. Gran, tall, björk m m.

Utnyttja vår service:
Plantering, Frö, Sådd

Lysviks Bioplant

070-992 88 22 • lysviksbioplant@tyfonmail.se
www.lysviksbioplant.se

- DET NATURLIGA VALET

Dagsnäs Pellets

Egen tillverkning.

NYHET!

Nu även bulkleverans

RING FÖR PRIS OCH MER INFORMATION

Hämtpris: 2100 kr inkl. moms/pall

Tel: 0708 – 306 326, 0515 – 727 000